

Sportplan Gorinchem 2012 - 2015

Een leven lang actief!

Voorwoord

“Iedereen doet mee”, zo luidt de titel van het collegeprogramma in Gorinchem. Dat dit zeker ook geldt voor het sportbeleid in Gorinchem is onlangs bevestigd in een landelijk onderzoek: de sportdeelname in Gorinchem is ruim boven het landelijk gemiddelde. De sport in Gorinchem is voor iedereen toegankelijk en bereikbaar. Sporten levert voor de inwoners hier direct voordelen op. Sporten is niet alleen leuk, maar draagt ook bij aan de sociale samenhang en leefbaarheid in de stad. Maar wat nog belangrijker is, is het welzijn en de gezondheid van onze inwoners. Zij worden namelijk in staat gesteld om actief te kunnen sporten en bewegen en er is structurele aandacht voor gezonde leefstijl en het tegengaan van overgewicht.

Het uitvoerende sportstimulerings- en gezondheidsbeleid is in Gorinchem zeer succesvol door de inzet van Gorinchem Beweegt. Het team heeft een programma samengesteld dat er voor zorgt dat ook daadwerkelijk iedereen kan meedoen. Daarbij is het team in alle wijken en op alle scholen in de stad vertegenwoordigd en adviseert daarnaast ook sportverenigingen naar behoefte. En voor mensen met een beperking wordt actief geprobeerd passende sportmogelijkheden te vinden.

Naast sportstimulering is het voor ons als gemeente belangrijk om voor onze bewoners een breed basisniveau aan voorzieningen te hebben, zowel binnensportvoorzieningen als buiten: sporthallen, gymzalen, een drukbezocht zwembad met buitenbad en velden voor hockey, voetbal en korfbal. Maar ook atletiek- handbal- en jeu-de-boules accommodaties ontbreken niet.

Niet voor alle sportverenigingen (zoals de denksportverenigingen) is een eigen accommodatie haalbaar, maar een geschikte accommodatie is in Gorinchem zeker te vinden. Ook commerciële sportaanbieders zijn in Gorinchem een belangrijke partner bij onder andere de sportkennismakingslessen van Gorinchem Beweegt. Sportaanbieders dragen ook bij aan de economische bedrijvigheid van onze gemeente: een breed en veelzijdig sport- en cultuuraanbod trekt toeristen, bezoekers en (andere) bedrijven en zorgt voor werkgelegenheid. In de regio Alblasserwaard en Vijfheerenlanden wil Gorinchem graag de centrumgemeente zijn die diverse verenigingen en accommodaties huisvest, zeker voor de unieke takken van sport.

Onze missie is: alle Gorcumers een leven lang actief! Hiermee is het sportstimuleringsbeleid de spil van ons sportbeleid geworden met de sportinfrastructuur, maatschappelijk actieve sportverenigingen en het subsidiebeleid als voorwaarden voor dit actieve sportbeleid.

Iedereen kan meedoen aan sport en heeft daarbij in Gorinchem heel veel keuzemogelijkheden: individueel of in teamverband, binnen of buiten, zomer en/of winter. Sport is leuk, gezond, gezellig en draagt bij aan het gevoel van saamhorigheid in de stad. Bovendien ontstaan vele vriendschappen door het samen sporten. U bent van harte welkom om daaraan mee te doen!

Met sportieve groet,

Jack Oostrum
Wethouder sport en gezondheid

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Kern van dit sportplan	4
Thema 1 Sportstimulering	6
Thema 2 Sport is meedoen in de samenleving	9
Thema 3 Stimuleren van een gezonde leefstijl	14
Thema 4 Sport & fysieke ruimte	16
Thema 5 Versterken sportaanbieders	19
Bijlage 1 Achterliggende beleidskaders	21
Bijlage 2 Doelenmatrix Sportplan 2012-2015	23

Kern van dit Sportplan

De Gemeente Gorinchem is een stad met 35.000 inwoners met een sterke regiofunctie. Gorinchem heeft dan ook een gevarieerd en breed aanbod op het gebied van cultuur, onderwijs en sport dat door zowel bewoners van Gorinchem zelf als door bewoners van de omliggende gemeenten gebruikt wordt.

Het Sportplan is een nadere uitwerking van de kaders sport, die door de raad zijn vastgesteld in januari 2007. Deze huidige kaders zijn de bouwstenen voor het beleid. Onze **missie** is: **alle Gorcumers een leven lang actief!** Hiermee zal het sportstimuleringsbeleid de spil van ons sportbeleid worden. De sportinfrastructuur, maatschappelijk actieve sportverenigingen en het subsidiebeleid zijn de voorwaarden voor een actief sportbeleid.

De aanleiding voor dit Sportplan is tweeledig:

1) De vastgestelde kaders sport verder uitwerken

In januari 2007 heeft de gemeenteraad van Gorinchem de kaders voor het gemeentelijk sportbeleid vastgesteld. De kaders zijn:

- ✓ Het scheppen van voorwaarden voor het behoud en het realiseren van een kwalitatief goed aanbod van sportaccommodaties (uitwerking bij thema 4)
- ✓ Als eigenaar van sportaccommodaties zorg dragen voor verantwoord gebruik, beheer, onderhoud en exploitatie (uitwerking bij thema 4)
- ✓ Het uitnodigen van burgers tot actieve sportbeoefening (uitwerking bij thema 1 en 2)
- ✓ Het regisseren van de uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid (uitwerking: alle thema's)
- ✓ Het beoordelen van de effectiviteit van het gemeentelijk sportbeleid (uitwerking: alle thema's)

Met deze notitie sport willen wij de door de gemeenteraad vastgestelde kaders nader uitwerken.

2) Starten met de nieuwe Rijksregeling Combinatiefuncties door Gorinchem Beweegt .

Vanaf 2012 start Gorinchem officieel met de rijksregeling combinatiefuncties. De 5,0 fte aan combinatiefunctionarissen ofwel buurtsportcoaches vormen gezamenlijk het team Gorinchem Beweegt. Gorinchem Beweegt is in 2001 gestart met het uitvoerende sportbeleid van de gemeente Gorinchem vorm te geven. Vanaf 2012 gaat Gorinchem Beweegt –naast de sport en gezondheidsprogramma's- ook het wijkgerichte na schoolse aanbod coördineren. De ervaringen die eerder zijn opgedaan worden meegenomen en in het sportplan nader geformuleerd.

Raadsopdracht Meedoen

In de Wmo is onder andere vastgelegd dat de gemeente verantwoordelijk is voor de sociale samenhang en participatie van burgers en de ondersteuning van ouders in de opvoeding en het opgroeien van kinderen. In de raadsopdracht Meedoen wordt een en ander verder uitgewerkt. Sport is één van de terreinen die kansen biedt om op een creatieve manier vorm te geven aan de Wmo. Sport draagt bij aan belangrijke maatschappelijke doelen: op het gebied van preventie en gezondheid, jeugdbeleid, onderwijs, waarden en normen, integratie, wijken, veiligheid. Uitgangspunt van de Wmo is immers dat mensen kunnen meedoen en sport is daar een geschikt middel voor.

Het Gorinchemse sportbeleid hanteert het integrale model, d.w.z. dat sport op meerdere terreinen (sociaal, onderwijs, gezondheid) een bijdrage levert. Daarnaast dragen bijvoorbeeld de stedelijke evenementen bij aan het economische klimaat d.m.v. citymarketing en stadspromotie.

In dit sportplan worden de prioriteiten beschreven voor 2012-2015 aan de hand van 5 *thema's*:

1. Sportstimulering
2. Sport is meedoen in de samenleving
3. Stimulering van een gezonde leefstijl
4. Sport & fysieke ruimte
5. Versterken sportaanbieders

Leeswijzer

De uitwerking van het sportbeleid wordt aan de hand van 5 bovengenoemde thema's uitgewerkt. De feiten en cijfers, de doelstellingen en de wijze waarop de doelstellingen per thema worden gerealiseerd worden kort beschreven. Per thema worden een aantal actiepunten beschreven. Achtergrondinformatie over de achterliggende beleidskaders, evaluatie Gorinchem Beweegt en de monitoring (dat als instrument voor de planning& controlcyclus dient) van de doelen vindt u in de bijlagen. De sportstimuleringsdoelen die beschreven zijn in dit Sportplan zijn verder uitgewerkt in het *Uitvoeringsplan Gorinchem Beweegt "Sport, Cultuur & Gezondheid" 2012-2015*.

Thema 1 Sportstimulering

De Sportparticipatie in Gorinchem is hoog! Maar liefst 79% van de Gorcumers doet aan sport. Anderzijds heeft 53% van de volwassenen en 21% van de kinderen overgewicht. De gemeente Gorinchem wil de hoge sportparticipatie vasthouden (kader sportbeleid). Het sportstimuleringsbeleid richt zich voornamelijk op de jeugd. Daarnaast is er extra aandacht voor mensen met een lage Sociaal Economische Status (SES), ouderen en mensen met een beperking.

Dit zijn de feiten & cijfers (Richtlijn Sportdeelname Onderzoek Gorinchem (RSO) 2010 een GGD Monitor ZHZ):

- Sportdeelname in Gorinchem ligt hoger (79%) dan het landelijk gemiddelde (67%).
- 98% van de volwassenen vindt het belangrijk dat de gemeente sport en een gezonde leefstijl stimuleert.
- In Gorinchem heeft 53% van de volwassenen (>19 jaar) overgewicht (landelijk: 40%).
- 21% van de kinderen en 17% van Gorinchemse jeugd heeft overgewicht.
- Van bewegen word je behalve fitter ook slimmer (Onderzoek van VUmc).
- Er zijn in 2011 2.750 deelnemingen aan sport@school met 100% bereik van groep 3 t/m 8.

Dit willen we bereiken tot en met 2015

- Vasthouden van hoge sportparticipatie. In 2015 sport nog steeds 79% van de Gorcumse bevolking, ondanks de vergrijzing.
- Vasthouden van de hoge sportparticipatie onder volwassenen. In 2010 deed 81% van de 18 t/m 34 jarigen aan sport (landelijk 65%), terwijl bij de 35 t/m 54 jarigen 68% aan sport deed (landelijk 58%).
- Voor 100% blijven deelnemen aan de Brede Impuls Combinatiefuncties en indien mogelijk uit te breiden naar 120% of 140%.
- In samenwerking met publiek-private partijen meeliften op het programma Sport en bewegen in de buurt.
- In 2012 het aanbod 0-4 jarigen in kaart brengen en speerpunten beweegkriebels formuleren.
- Elke basisschool maakt in 2015 gebruik van een van de keuzeopties van sport@school.

Wat gaan we hiervoor doen?

Inzetten van de regeling Impuls brede scholen, sport en cultuur

Gorinchem heeft vanaf 2002 gebruik gemaakt van landelijke sportstimuleringsregelingen. Daarmee is ook een start gemaakt met het projectteam Gorinchem Beweegt, dat verantwoordelijk werd voor de uitvoering van diverse projecten binnen het sportstimuleringsbeleid van de gemeente. Vanaf 2010 heet deze landelijke regeling: Combinatiefuncties. Vanaf 2012 worden de combinatiefuncties buurtsportcoaches genoemd.

De regeling Combinatiefuncties beoogt samenwerking te realiseren tussen de beleidsvelden Onderwijs, Sport & Cultuur. Gorinchem realiseert vanaf 2012 5,0 FTE. Een buurtsportcoach is een uitvoerende functionaris die werkzaam is in minimaal 2 van deze beleidsvelden. Eén van de doelen is het brede binnen- en buitenschoolse aanbod voor onderwijs, sport en cultuur verrijken en beter op elkaar afstemmen. De buurtsportcoaches vormen gezamenlijk het volledige team Gorinchem Beweegt, inclusief de formatie van de functionaris cultuur. De regeling Combinatiefuncties geeft Gorinchem de unieke kans om het ingezette sportstimuleringsbeleid, uitgevoerd door Gorinchem Beweegt, structureel in te zetten. Daarbij dient de opgedane ervaringen tijdens de diverse projecten van de afgelopen jaren, als waardevolle input voor de structurele programma's die uitgevoerd gaan worden. Naast de coördinatie en uitvoering van sportprogramma's en gezondheidsprojecten, gaat

Gorinchem Beweegt ook aan de slag met de wijkgerichte coördinatie van het na-schoolse activiteitsaanbod. Hiermee neemt Gorinchem Beweegt de taken over van de stichting Na-school.nl. De rol van Gorinchem Beweegt wordt tweeledig: coördinatie en initiëren van het totale programma aanbod op en rond scholen in de wijk. Daarnaast het zelf uitvoeren van de sportgerelateerde programma's in de wijk en stad.

Uitgangspunten voor de buurtsportcoaches in Gorinchem:

- Buurtsportcoaches worden niet exclusief voor een aantal scholen ingezet, maar er wordt naar een basisaanbod gestreefd voor alle scholen (PO, VO én SO)
- Hierbij krijgen zoveel mogelijk sport en cultuuraanbieders de mogelijkheid om mee te draaien in één van de vormen van aanbod.
- Al het aanbod wordt verzameld in de menukaart "Sport, Cultuur & Gezondheid". Op basis hiervan maken scholen vraaggerichte keuzes op maat.
- Het basisaanbod op en rond een school kan uitgebreid worden op basis van constructieve samenwerkingsafspraken tussen het onderwijsveld en Gorinchem Beweegt
- De sportpunten van Gorinchem Beweegt en de scholen vormen de centrale plek waar de buurtsportcoach zijn werkterrein heeft.
- De buurtsportcoaches worden wijkgericht ingezet. Elke wijk en school heeft zijn eigen contactpersoon, het persoonlijk contact is een belangrijke succesfactor in het bereiken van resultaten en verbinden van partijen.

Sport en bewegen in de buurt: Brede impuls combinatiefuncties

Vanaf 2012 start het landelijke programma van VWS 'Sport en bewegen in de buurt'. Het kabinet hecht veel waarde aan het sport en bewegen als basis voor een gezonde en actieve leefstijl, waarbij keuzevrijheid van het individu voorop staat. Voor iedereen die wil zal er een veilig en toegankelijk sport- en beweegaanbod in de buurt aanwezig zijn. Het kabinet omarmt daarbij het particuliere initiatief en de publiek-private samenwerking. Het programma sluit aan bij het in 2009 opgestelde Olympisch Plan 2028 van het NOC*NSF (met ondersteuning van alle sportbonden). Het programma sport en bewegen in de buurt is een verbreding (en uitbreiding) van de regeling Impuls Brede scholen, sport en cultuur. Gorinchem onderzoekt de mogelijkheden om mee te liften – in samenwerking en cofinanciering van publiek-private partijen- met de Brede Impuls combinatiefuncties.

Jong geleerd is oud gedaan: aanbod 0-4 jaar

Baby's en peuters bewegen graag en spelen en bewegen eigenlijk de hele dag. Ze hebben ten eerste plezier in spelen en bewegen. Ten tweede is veel bewegen van belang om dagelijkse dingen uit te voeren, zoals tanden poetsen, op een stoel klimmen of naar de peuterspeelzaal lopen. Ten derde heeft bewegen grote invloed op de totale ontwikkeling van baby's en peuters: lichamelijk, sociaal, emotioneel en verstandelijk. Het is dus belangrijk om de ze veel te laten bewegen, spelen en ontdekken, zowel binnen als buiten. In het kader van alle Gorinchemers een leven lang actief is een goede start voor 0-4 jarigen van essentieel belang. Het bewegen in het dagelijks routine van kinderen kan worden gebruikt om ook de sportdeelname op jonge leeftijd te bevorderen. Het in de jonge jaren aangeleerd routine van sporten is een goede basis voor de sportieve loopbaan als volwassene. De gemeente gaat hierin in ondersteunende zin een rol spelen door naast het fysieke aanbod (speelplaatsen e.d.) ook in het opvoed- en opgroeiondersteuningsklimaat aandacht te schenken aan bewegen en sporten. De gemeente heeft afspraken gemaakt met Rivas over de uitvoering van het maatwerkdeel in het kader van de jeugdgezondheidszorg. Deze afspraken hebben o.a. betrekking op uitvoering van het landelijk programma Beweegkriebels en themavorlichting aan peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. Ook zal het aanbod bij sportverenigingen voor deze jonge doelgroep zoals kaboutervoetbal en de Kangoeroe Klub bij de korfbalvereniging geïnventariseerd en gestructureerd worden.

Sport@School

Gorinchem Beweegt biedt de 16 basisscholen in Gorinchem de mogelijkheid om gebruik te maken van sport@school tijdens de gymles. Sport@school zijn kennismakingslessen van sportverenigingen tijdens de reguliere gymles.

Hierdoor maken alle kinderen van groep 3 t/m 8 tijdens schooltijd op een laagdrempelige manier kennis met het aanbod van sportverenigingen binnen de gemeente. Er is een mogelijkheid voor groepsleerkrachten om gecoacht te worden bij de lessen bewegingsonderwijs. Tevens kunnen er pauze activiteiten worden ingezet. Sport@school is onderdeel van de menukaart Sport, Cultuur en Gezondheid (zie thema 3)

Stedelijke evenementen

Gorinchem Beweegt organiseert, deels in samenwerking met de aanbieders uit de stad, jaarlijks 30 stedelijke evenementen voor verschillende doelgroepen. Deze sportieve en culturele evenementen worden ingezet als stedelijke afsluiting van de kennismakingsprogramma's op school en na school, meestal in toernooivorm.

De evenementen hebben een hoog "fun" gehalte en dienen dan ook als sportpromotie en citymarketing. Voorbeelden: het Zomer Sport- en Cultuur Spektakel, Gorcum SportGala (sportverkiezingen) en de schoolsportkalender voor het Primair en Voortgezet Onderwijs.

Subsidies

Vanaf 2009 geldt een nieuw subsidiestelsel waarmee Gorinchem uitvoering geeft aan een eenduidig, rechtvaardige en transparante systematiek. Uitgangspunt is met name sportverenigingen, waarvan de ondernomen activiteit bijdraagt aan de geformuleerde gemeentelijke doelstellingen voor ondersteuning in aanmerking komen. Het subsidiemodel berust op 3 pijlers:

1. Waarderingssubsidie jeugdleden. Deze subsidie bedraagt 20% van de contributie van alle jeugdleden van de sportverenigingen. Het criteria jeugd, een van de beleidskaders, wordt hiermee ingevuld.
2. Waarderingssubsidie voor specifieke projecten. Deze subsidie is bedoeld als steuntje in de rug bij nieuwe ontwikkelingen en activiteiten voor evenementen en projecten die door verenigingen, clubs, instellingen worden georganiseerd. Van het totaalbedrag wordt 50% gereserveerd voor specifieke activiteiten voor mensen met een beperking en 50% voor specifieke activiteiten ter ondersteuning van senioren.
3. Waarderingssubsidie ter compensatie van de huurtarieven. Zonder deze waarderingssubsidie kunnen bepaalde verenigingen de kosten niet langer dragen. Op basis van criteria kan een vereniging een compensatie van het huurtarief ontvangen.

Thema 2 Sport is meedoen in de samenleving

De gemeente ziet sport ook als middel om de sociale structuur van de stad te versterken. Sport stimuleert de participatie, laat mensen Mee doen, verbindt verschillende groepen en vergroot de leefbaarheid. Komende jaren wil Gorinchem de sport inzetten om de sociale binding op wijkniveau te versterken. Met deze uitwerking geven we invulling aan het kader om burgers uit te nodigen deel te nemen aan (actieve) sportbeoefening en sluit aan bij de Raadsopdracht Meedoen.

Dit zijn de feiten & cijfers (RSO 2010):

- In 2011 hebben er 720 activiteiten op de sportpunten plaatsgevonden met 10.8000. deelnemingen, waarvan in de aandachtswijken 85% allochtone kinderen.
- Gorinchem sluit aan bij de rijksregeling combinatiefuncties door vanaf 2012 voor 100% (5 fte) deel te nemen aan de regeling.
- De sportdeelname van 55 plussers is 67% (landelijk: 45%).
- Voor Aangepast Sporten zijn er 7 sportaanbieders in Gorinchem actief geweest in 2011.

Dit willen we bereiken tot en met 2015

- Een bijdrage met sport & cultuur leveren aan het bereiken van samenwerking niveau 3 (hand in hand) binnen de brede school Gildenplein tussen sportaanbieders, onderwijsinstellingen en buurt- en wijkorganisaties (inclusief private partijen).
- In 2015 heeft iedere Gorinchemse wijk een (wijk) sportpunt die tenminste bestaat uit scholen, een sportvereniging, een welzijnsinstelling en aansluit bij de brede school gedachte.
- Het verhogen van het sportaanbod van Gorinchem Beweegt in de aandachtswijken met 50%.
- In 2015 doet 20% van de inactieve kinderen structureel mee aan sport- en culturele activiteiten (monitoring d.m.v. de inzet van de Menukaart).
- Het verhogen van de sportdeelname van 55 plussers van 67% in 2010 naar 70% in 2015.
- Het creëren van een structureel wijkgericht beweegaanbod 55+ in samenwerking met sportaanbieders.
- Het verhogen en structureren van het aantal sportaanbieders voor mensen met een beperking en het verbeteren van de communicatie van het sportaanbod.
- Het organiseren en structureren van de doorverwijzing vanuit de zorgsector naar sport.
- Gorinchem kandidaat stellen voor "Sportgemeente van het jaar 2015".

Wat gaan we hiervoor doen?

Bereiken van de inactieve kwetsbare groepen

Uit onderzoek is gebleken dat de mensen die weinig sporten en bewegen vooral mensen uit de kwetsbare groepen zijn met een lage sociaal economische status (SES). Mensen met een lager inkomen en lagere opleiding dus met een lage SES, hebben meer te kampen met gezondheidsproblemen. De oorzaak van deze gezondheidsproblemen ligt in het ongezonde gedrag van deze groep mensen. Bij lage SES is het risico om niets aan sport te doen namelijk vier keer groter. Door in te zetten op deze doelgroep kan er veel bewegings- en gezondheidswinst behaald worden. En het levert een bijdrage aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. In de communicatie richting de doelgroep spreken we uiteraard niet van lage SES groep. In Gorinchem wordt de aankomende jaren meer ingezet op de aandachtswijken, te weten de Haarwijk, Gildenwijk en de Lingewijk. Het aanbod op en rond school in deze wijken wordt verdubbeld. Op de scholen is er 100% bereik via een sluitend netwerk van een brede groep professionals, die in het kader van de visie op de Brede Scholen nauw met elkaar samenwerken. De netwerkcoördinator brede scholen en Gorinchem Beweegt hebben een belangrijke rol in het verbinden van de partijen.

Sport is Meedoen

Ondergebracht in het WMO-beleid¹ van de gemeente staat dat iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving, op eigen kracht of waar het kan en nodig is geholpen door familie, vrienden of vrijwilligers. Als dat niet mogelijk is kan er ondersteuning vanuit de gemeente komen. Iedereen in Nederland moet zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en meedoen ongeacht leeftijd, economische positie of beperkingen die iemand ondervindt. Daarbij staat de eigen kracht van de burger, de Gorcumer, centraal. Door een integrale benadering van Sport en WMO, die worden uitgewerkt in de Raadsopdracht Meedoen, behaalt de gemeente de doelen van de WMO en biedt ze de kans sport te versterken. De WMO-prestatievelden lenen zich goed voor de combinatie met sport. Gorinchem kiest voor de inzet op de prestatievelden 1, 2, 5 en 6 de aankomende jaren. Van deze prestatievelden is uitgewerkt hoe sport en bewegen belangrijke hulpmiddelen kunnen zijn in de uitvoering:

Prestatieveld 1: Sociale Samenhang en leefbaarheid; creëren van voorzieningen en mogelijkheden tot ontmoeting, activiteiten en sport voor alle inwoners. Sportverenigingen en sportieve activiteiten kunnen bijdragen aan leefbaarheid, sociale samenhang en ontmoeting. De gemeente stimuleert dit door middel van subsidiering van de activiteiten van die verenigingen en bijvoorbeeld door een subsidie voor het organiseren van een buurttag , sport- en spel uitleen van sportmaterialen voor straatfeesten, de sportpunten in de verschillende wijken. Door netwerksamenwerking in de wijk met bijvoorbeeld het jongerenwerk kunnen bovendien relaties worden gelegd naar individuele ondersteuning en hulpverlening. De sportactiviteiten van het gesubsidieerde kinder- en jongerenwerk en Gorinchem Beweegt vullen elkaar aan. De gemeente spitst zich in 2012 toe op een goede taak- en rolverdeling tussen het gemeentelijk en gesubsidieerde werk in de wijkgerichte aanpak. Een voorbeeld van de gecombineerde aanpak is het *project Gorcum StreetSoccer*². Gorinchem Beweegt is organisator en voert het project samen met het jongerenwerk uit. De jongerenwerker kan hierdoor richting de jongeren haar functie vervullen van vertrouwenspersoon en kan contacten leggen met bewoners in de wijk.

Prestatieveld 2: Ondersteuning jeugd en ouders bij opgroeien en opvoeding: Sportieve activiteiten dragen bij aan de ontwikkeling van jeugdigen. In algemene zin gesteld leert de jeugd (lichamelijke) uitdagingen aan te gaan, trots te zijn op behaalde prestaties, samen te werken, om te gaan met spelregels, Fairplay en worden normen en waarden aangebracht. Bovendien zal door kinderen in staat te stellen op een of andere manier te sporten en bewegen en dit zo veel mogelijk samen met anderen te doen het risico op sociale uitsluiting verkleinen. De ondersteuning van jeugdigen en ouders bij opgroeien en opvoeden is een kernelement van het centrum voor jeugd en gezin (CJG). Het CJG is een netwerkorganisatie waarin partners er gezamenlijk voor zorgen dat er herkenbaar, laagdrempelig en in een gecoördineerd aanbod hulp en ondersteuning wordt geboden. Voor kinderen en gezinnen zijn dit de (dagelijkse) contacten o.a. met de buurtsportcoaches en zijn zij degene die hen de weg moeten kunnen wijzen naar ondersteunings- en hulpaanbod. De ambitie is om de aankomende jaren de relatie tussen de buurtsportcoach en het CJG verder te ontwikkelen.

Prestatieveld 5/6: Participatie; Het verhogen van de participatie door sport (binnen de WMO) zetten we in een tweetal terreinen: aangepast sporten en een sportaanbod voor ouderen.

Steunpunt Aangepast Sporten

Met het Steunpunt Aangepast Sporten wil de gemeente het sporten en bewegen voor mensen met een beperking toegankelijker maken. Het doel van het Steunpunt is het mogelijk maken van deelname aan een sport van mensen met een beperking. Middels het klantcontactpunt WMO kunnen er doorverwijzingen worden verzorgd naar het Steunpunt. Het Steunpunt gaat zich in de

---

¹ Wet maatschappelijke ondersteuning met 9 prestatievelden.

² Op vaste momenten, op een vast plek voetballen in de wijk.

periode t/m 2015 meer richten op het organiseren van de doorverwijzing vanuit de zorgsector. Daarnaast is het een belangrijke taak van het Steunpunt om sportaanbieders te inspireren om het sportaanbod toegankelijk te maken voor mensen met een beperking. Waar mogelijk aansluitend op het reguliere sportaanbod, bijvoorbeeld bij stedelijke evenementen van Gorinchem Beweegt. Samen met diverse andere partijen (MEE, Syndion, ASVZ, Speciaal Onderwijs) worden duidelijke afspraken gemaakt over een efficiënte taakverdeling en inzet van de beschikbare uren.

Sportaanbod voor ouderen

In 2011 is in Gorinchem 28% van de bevolking 55 plusser. De stijgende levensverwachting is een ongekende verworvenheid; vooral als we erin slagen tot op hoge leeftijd gezond en fit te blijven. Bewegen en sporten zijn daarbij essentieel. Belangrijk is voldoende passend beweegaanbod, zodat ook ouderen (blijven) bewegen. Niet alleen uit het oogpunt van gezondheid maar ook uit het oogpunt van zelfstandigheid en participatie in de maatschappij. Vanuit de WMO stimuleert de gemeente ouderen om maatschappelijk actief te zijn. Sport is één van de middelen die hieraan kunnen bijdragen.

In Gorinchem zijn er verschillende initiatieven voor ouderen zoals bij: sportverenigingen (jeu de boules, bridgeclubs, gymnastiek bij OKK, nordic walking bij Typhoon etc), Stichting Staerk, 55+ Fietsclub. Gorinchem Beweegt organiseert zelf ook activiteiten voor de doelgroep 55 plusser, zoals onder andere een Beweedag 55+. De aankomende jaren gaan we de activiteiten voor deze doelgroep in Gorinchem verder inventariseren en het aanbod structureren. De subsidieregeling voor specifieke sportactiviteiten voor het aantrekken van nieuwe 55 plussers bij de sportverenigingen is hier onderdeel van. Daarnaast heeft de gemeente het via flankerend ouderenbeleid subsidie beschikbaar om activiteiten van de Ouderenbonden mede mogelijk te maken.

De Sportpunten

Er zijn 6 Sportpunten in Gorinchem. Elk Sportpunt is tijdens de schoolweken een aantal dagen per week geopend voor gratis sportaanbod, direct naschooltijd. Omdat in de lage SES wijken de bewegingsachterstand het grootst is, zal het aanbod hier worden uitgebreid. Naast sport- en spelactiviteiten vinden er periodiek sportclinics van sportaanbieders plaats. In het programma aanbod realiseert Gorinchem Beweegt een doorgaande lijn naar de vereniging; van sportclinics op school (kennismaken) – naar sportclinics na school (verdiepen) – met als einddoel lid worden van een vereniging (doorstromen). Naast sport worden er ook culturele en overige na-schoolse activiteiten geprogrammeerd op de Sportpunten. Naast sport worden er ook culturele en overige na-schoolse activiteiten geprogrammeerd op de Sportpunten. Deze volgen zoveel mogelijk dezelfde doorgaande lijn.

Verbreden van de sportpunten: wijk sportpunt

Met het verbreden van de sportpunten in de aandachtswijken (lage SES wijken van Gorinchem West) gaan we de specifieke kwetsbare doelgroepen in deze wijken bereiken. Gorinchem West bestaat uit de wijken Haarwijk, Gildenwijk en Lingewijk. Deze wijken hebben een aantal specifieke kenmerken: relatief veel allochtonen van verschillende nationaliteiten, veel ouderen, een overlast beleving onder bewoners door het rondhangen van jongeren op straat, het percentage overgewicht ligt hoger dan het landelijk gemiddelde en weinig sportaanbod voor specifieke kwetsbare doelgroepen in de wijk.

Sport wordt in deze wijken extra ingezet als middel om maatschappelijke doelen te bewerkstelligen. Hierbij sluiten we aan bij de Brede School ontwikkelingen in Gorinchem. Het doel van verbreden van de sportpunten Gorinchem West is het laagdrempelig aanbieden van een vraaggericht en gevarieerd sport- en beweegprogramma voor specifieke en kwetsbare doelgroepen. Naast het sportaanbod is het doel van de sportpunten ook het creëren van een sociale ontmoetingsplek voor bewoners en gebruikers. Naast de bestaande doelgroep 4 t/m 12 jaar, initiëren we op de Sportpunten sportaanbod voor kwetsbare doelgroepen. Bijvoorbeeld: sport voor mensen met een beperking, bewegen voor inactieve ouderen, (allochtone) vrouwensport, sportaanbod voor werklozen en het

Gorcum Streetsoccer project voor jongeren. De verbreding wordt vraaggericht ingezet en is mede afhankelijk van de situatie in de betreffende wijk. De buurtsportcoach van Gorinchem Beweegt heeft hier een belangrijke coördinerende en signalerende functie in.

Sport op de Brede School

De Brede School streeft naar herstructurering en clustering van voorzieningen voor onderwijs, welzijn, cultuur, sport en zorg en bevordert daarmee het bereik en de toegankelijkheid van het aanbod. Daarnaast is er een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een goede overdracht voor kinderen, de doorgaande lijn en afstemming van het aanbod. De centrale gedachte van het brede school concept is het bereiken van meerwaarde door samenwerking. Deze samenwerking kan worden versterkt door de fysieke koppeling en het organiseren van gezamenlijke activiteiten. De gemeentelijke netwerkcoördinator en het team Gorinchem Beweegt hebben hierin een belangrijke stimulerende rol.

De volgende kaders (doelstellingen) zijn, afhankelijk van de specifieke behoefte in een stadsdeel, voor de brede scholen in Gorinchem van toepassing. Per kader worden de uitwerking voor sport benoemd:

1. De brede school is gericht op het scheppen van kansen en het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden, de doorgaande leerlijn is hierbij essentieel (kansenprofiel). *Uitwerking voor sport:* ontwikkelen van een doorgaande leerlijn sport- en spellessen van peuterspeelzaalwerk in doorgaande leerlijn tot basisschool (lespakket bewegingsonderwijs). Het team Gorinchem Beweegt heeft hier een belangrijke preventieve, signalerende en doorverwijzende functie in.
2. De brede school is gericht op het bieden van sluitende arrangementen van onderwijs en opvang voor werkende ouders (opvangprofiel). *Uitwerking voor sport:* uitbreiden van sport- en spel op de sportpunten (na schooltijd) in de wijken en samenwerking met andere partijen zoals de kinderopvang en BSO (ook niet sport gerelateerd) realiseren.
3. De brede school is gericht op verbreding en verbetering van zorg voor kinderen met problemen (zorgprofiel). *Uitwerking voor sport:* de kinderen en jongeren (met hun ouders!) zoveel mogelijk preventief met sport-, spel en gezondheid (voorkomen overgewicht) te laten kennismaken zodat de kinderen niet in het zorgprofiel terecht komen.
4. De brede school is gericht op talentontwikkeling bij alle leerlingen met een breed aanbod aan sportieve, sociale en culturele activiteiten (verrijkingsprofiel). *Uitwerking voor sport :* het aanbieden van passend, uitdagend en structureel aanbod van na schoolse activiteiten zoals sport, cultuur, gezondheid en natuur- en milieu educatie. De talenten van de kinderen worden verder ontwikkeld. Het persoonlijk contact van Gorinchem Beweegt met de doelgroep in alle Gorinchemse wijken is essentieel.
5. De brede school is gericht op versterking van de sociale cohesie en participatie in wijken door een aanbod voor kinderen, ouders én overige wijkbewoners (wijkprofiel). *Uitwerking voor sport:* verder uitbreiden van de contacten die Gorinchem Beweegt op de scholen en met de ouders heeft en het wijkgerichte programma samen met partijen in de wijk verder uitbouwen. Partijen in de wijk stimuleren nog meer en beter samen te werken. En het verbreden van de sportpunten in de aandachtswijken,

Gorinchem kandidaat stellen voor “Sportgemeente van het jaar 2015”

Jaarlijks organiseren Vereniging Sport en Gemeenten, NOC*NSF en VNG de titelstrijd ‘Sportgemeente van het Jaar’. Alle gemeenten in Nederland worden uitgedaagd om mee te dingen naar de titel ‘Sportgemeente’. Door deze verkiezing worden gemeenten die zich bovengemiddeld inzetten voor de sport geëerd en worden andere gemeenten gestimuleerd dit voorbeeld te volgen. Iedere gemeente in Nederland kan deelnemen aan de verkiezing Sportgemeente van het Jaar.

De opzet van de verkiezing bestaat uit de volgende onderdelen: tien cijfermatige vragen (kernindicatoren) die worden omgerekend naar gemeenteomvang en het schrijven van een Thema-essay rondom het thema van dat jaar. De tien kernindicatoren geven een beeld van het algemene sportklimaat binnen uw gemeente. Met het schrijven van het thema-essay komt naar voren hoe de gemeente beleidsmatig en praktisch de sportparticipatie probeert te verhogen.

In 2015 zijn alle benoemde ambities uit het Sportplan gerealiseerd en is Gorinchem klaar om zich kandidaat te stellen voor “Sportgemeente van het jaar 2015”.

Thema 3 Stimuleren van een gezonde leefstijl

Goed bewegingsonderwijs draagt bij aan de algehele motorische ontwikkeling van jongens en meisjes in de basisschoolleeftijd. Door middel van goed gestructureerde sport- en beweegprogramma's waarbij de waarden van sport worden geïntroduceerd. De leerlijnen (zoals zwaaien, springen, mikken, doelspelen, tikspelen etc.) zoals beschreven in het document bewegingsonderwijs vormen de basis. Met het bewegingsonderwijs bereiken we 100% van de doelgroep, inclusief de inactieve kinderen. Daarnaast werkt de gemeente samen met de GGD en de Gezonde Regio aan het positief stimuleren van een gezonde leefstijl, waaronder het stimuleren van een gezonde leefstijl bij de kinderen van het basisonderwijs.

Dit zijn de feiten & cijfers (RSO 2010):

- In Gorinchem zijn er 3 vakleerkrachten actief op 5 openbaar onderwijs scholen, de overige 9 bijzonder onderwijs basisscholen hebben geen vakdocent bewegingsonderwijs.
- Vanaf groep 3 kent het primair onderwijs de wettelijke norm tenminste 2x per week 45 minuten les in lichamelijke opvoeding aan te bieden.
- 540 leerlingen deden in 2011 mee aan het programma gezonde leefstijl.
- De sportdeelname onder jongeren (12-18 jaar) in Gorinchem is 90% (landelijk: 84%).

Dit willen we bereiken tot en met 2015

- Alle (deelnemende) basisscholen zetten minimaal één sportgerelateerd gezondheidsitem structureel in, om een gezonde leefstijl te stimuleren en kwalitatief goed bewegingsonderwijs te verzorgen.
- In 2015 hebben alle basisscholen zonder vakleerkracht een schoolbeweegplan opgesteld (in samenwerking met Gorinchem Beweegt).
- In 2015 hebben alle basisscholen met vakleerkracht aanvullende keuzes gemaakt uit de menukaart Sport, Cultuur & Gezondheid.
- Kwalitatief goed bewegingsonderwijs op het Voortgezet Onderwijs d.m.v. het stimuleren van deskundigheidsbevordering en het delen van kennis door de vakdocenten bewegingsonderwijs.
- Een aansluitend sportprogramma wat tot stand is gekomen met medewerking van de vakdocenten lichamelijke opvoeding van het Voortgezet Onderwijs.
- Het behoud van de sportparticipatie van 90% onder jongeren.
- Positieve aandacht en communicatie voor het stimuleren van een gezonde leefstijl.

Wat gaan we hiervoor doen?

Menukaart Sport, Cultuur & Gezondheid

Gorinchem Beweegt tracht de onderwijsinstellingen zo goed mogelijk te ondersteunen en te faciliteren, zodat het onderwijs zich zoveel mogelijk kan richten op haar primaire taken. Om dit te realiseren wordt de menukaart Sport, Cultuur & Gezondheid ingezet. Het streven is om al het mogelijke aanbod van verschillende aanbieders, overzichtelijk samen te brengen in de menukaart, zodat het onderwijs gerichte keuzes kan maken. Het onderwijs zal nauw betrokken worden bij de samenstelling van de menukaart en kunnen daar ook input voor leveren. Op basis van die keuzes maakt Gorinchem Beweegt een gedetailleerd jaarplan voor het gehele schooljaar. Elke wijk en school heeft zijn eigen Buurtsportcoach van GB die zorgt voor het coördineren van het proces menukaart, initiëren en coördineren van wijkactiviteiten met meerdere partijen en uitvoeren van het sportaanbod en sportgerelateerde menukaartonderdelen. De menukaart is opgebouwd uit een aantal componenten. Op hoofdlijnen zitten de volgende onderdelen:

Fit@School

- Eerste aanschaf van het lespakket Lekker Fit voor de groepen 1 t/m 8.
- Ondersteuning van het bewegingsonderwijs met het schoolbeweegplan:

- Opstellen van een per les uitgewerkte jaarplanning gekoppeld aan Lekker Fit
- Jaarlijkse begeleiding van de fittest Lekker Fit
- Begeleiden van de monitoring van de testgegevens
- Training en coaching van groepsleerkrachten
- Signalering en doorverwijzing op het gebied van (o.a. motorische) achterstanden.
- Programma aanbod en ondersteuning van o.a. GGD en Gezonde Regio.

Sport@School

- Sportkennismaking: workshops i.s.m. sportaanbieders tijdens de gymles.
- Sportieve flitsacties in de pauze.
- Sportpunten; direct na schooltijd kennismaken met verschillende sporten en andere naschoolse activiteiten (doorgaande lijn vanuit het programma op school).

Cultuur@School

- Brede culturele projecten en clinics (samengesteld door de cultuurcoach), van muziekactiviteiten tot naaiworkshops.
- Theatervoorstellingen (samengesteld door de medewerker theatervoorstellingen).

Stedelijke Evenementen

- Sportieve en culturele evenementen als afsluiting van het programma op- en na-school. Scholen kunnen kiezen om de leerlingen via een op-schools programma voor te bereiden. De evenementen hebben een hoog “fun” gehalte en dienen als sport/cultuur promotie en citymarketing.

Verdiepen samenwerking vakleerkrachten Voortgezet Onderwijs

Er wordt in samenspraak met de vakleerkrachten bewegingsonderwijs op het Voortgezet Onderwijs een werkgroep samengesteld. Deze werkgroep richt zich in eerste instantie op het samenstellen van een schoolsportkalender voor het Voortgezet Onderwijs.

Daarnaast organiseert Gorinchem Beweegt themabijeenkomsten voor deskundigheidsbevordering. Bijvoorbeeld voor het uitwisselen van ervaringen, het samenstellen van een jaarplan, het stimuleren van een gezonde leefstijl, etc. Stimuleren van gezonde leefstijl onder jongeren willen we bereiken door samen met alle vakleerkrachten in Gorinchem het goede voorbeeld te geven. Bij schoolsporttoernooien wordt geen alcohol geschonken tijdens de toernooien en zijn er ook zoveel mogelijk gezonde snacks verkrijgbaar. Het uitgangspunt is: gezond eten en lekker bewegen zijn “vet” (stoer in straattaal)!

Gezonde leefstijl volwassenen

Het stimuleren van een gezonde leefstijl is uiteraard ook een belangrijk speerpunt voor volwassenen. De ouders van jeugd van 4 t/m 12 jaar bereiken we in samenwerking met de scholen. Via het lespakket Lekker Fit! krijgen de leerlingen van opdrachten (interviewen van de ouders) mee naar huis, waarbij de ouders bewust worden gemaakt van het belang van gezonde voeding en voldoende beweging. Ook voor hen zelf dus! Bij de communicatie over het programma van Gorinchem Beweegt, vormen de ouders van kinderen en jongeren van 13 t/m 17 jaar een belangrijke schakel. Door in communicatiemiddelen ook aandacht te hebben voor sportdeelname door ouders (bijvoorbeeld samen met de kinderen), kunnen we op een subtiele manier toch het belang van bewegen, gezonde voeding en cultuur duidelijk maken. In 2012 onderzoeken we of Beweegmaatje.nl (virtuele ontmoetingsplek op internet waar mensen een beweegmaatje vinden om samen te gaan bewegen) het middel is om volwassenen/ouders zelf actief te gaan worden in Gorinchem.

Thema 4 Sport & fysieke ruimte

Zonder accommodaties is er geen ruimte voor sport. Gorinchem vindt het belangrijk om voldoende en kwalitatief goede sportaccommodaties te hebben. Hiermee is niet gezegd dat we dienen te voorzien in alle wensen en ideeën van sportverenigingen en andere gebruikers. Het renoveren van de (veelal) oude gymlokalen staat de aankomende jaren op de agenda, met het accent op multifunctioneel gebruik. Voor de sportvelden worden er Meerjaren Investerings- en Onderhoudsplannen opgesteld. In dit thema geven we invulling aan het kader voor het realiseren van een kwalitatief goed aanbod van sportaccommodaties en het verantwoord gebruik, beheer, onderhoud en exploitatie van de accommodaties.

Dit zijn de feiten & cijfers

- Gorinchem heeft 7 gymzalen in eigen beheer en 17 gymnastiekzalen in pandig in scholen.
- Er zijn in Gorinchem 3 sporthallen en een subtropisch zwembad in beheer bij de Stichting Gorinchemse Sportaccommodaties (SGS).
- Sportpark Molenvliet biedt ruimte voor atletiek, voetbal (2 kunstgras en 5 natuurgrasvelden), handbal, korfbal (3 kunstgrasvelden), hockey (2 kunstgrasvelden, 1 pupillenveld) en jeu-des-boules en sportpark Dalem biedt ruimte voor voetbal (4 natuurgrasvelden, 1 we traveld en 2 pupillenvelden).
- Er zijn twee particuliere tenniscomplexen in Gorinchem en twee particuliere roeiverenigingen.
- Er zijn 11 commerciële sportcentra.

Dit willen we bereiken tot en met 2015

- Nieuwbouw van gymzaal Schuttersplein en renovatie van gymzaal de Ruyterstraat gekoppeld aan de nieuwe brede school Lingeplein.
- Alle gemeentelijke gymzalen renoveren in “gymlokalen nieuwe stijl”.
- Optimale bezetting van de sportvelden en een integraal onderhoudsplan voor de buitensportaccommodaties opstellen.
- Een optimalisatie van de exploitatie en de bezettingsgraad van de sporthallen en het zwembad realiseren.
- Het huidige kwaliteitsniveau van beweegvriendelijke wijken handhaven.

Wat gaan we hiervoor doen?

Nieuwe brede scholen ontwikkelen

Alle Gemeenten, zo ook Gorinchem, hebben een wettelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting ten aanzien van de scholen, die onder de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), de Wet op de Expertisecentra (WEC) en de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) vallen. Dat wil zeggen dat de gemeente voor alle scholen in Gorinchem, met uitzondering van het Da Vinci college en het Wellantcollege, dient te zorgen voor onderwijshuisvesting. Hierbij kan het gaan om nieuwbouw, uitbreiding, renovatie, herverdeling of een gedeelte van het onderhoud. De brede scholen die tot 2015 op de planning staan zijn:

- Brede school Gildenplein (in gebruik genomen in oktober 2011). In de brede school is de nieuwe sporthal Van Rappard gesitueerd met drie zaaldelen;
- Brede school Schuttersplein inclusief 1 gymzaal (sloop gymzaal van Egmondstraat afhankelijk van nieuwbouw schuttersplein);
- Brede school Lingeplein inclusief renovatie gymzaal de Ruyterstraat;
- Brede school Hoog Dalem inclusief 1 gymzaal (langere termijn).

Renoveren van de gemeentelijke gymzalen in “nieuwe stijl”

Het beheer en onderhoud (inclusief aanschaf van materialen) van de gemeentelijke gymzalen vindt bij de gemeente plaats. Zowel de sporthallen als de gymlokalen worden gebruikt door het bewegingsonderwijs als door sportverenigingen. Daarnaast beschikken scholen (voornamelijk VO) over eigen gymzalen die door de instellingen veelal zelf gebruikt worden en slechts zelden aan derden worden verhuurd. Een aantal gymzalen is opgenomen in de ontwikkeling van Brede scholen. Voor de gymzalen die niet in een brede school ontwikkeling opgaan is een renovatie en modernisering noodzakelijk. Tegenwoordig zijn er nieuwe kwaliteit- en veiligheid eisen van gymnastiekaccommodaties, er nieuwe vormen van bewegingsonderwijs gelden (in 3 groepen tegelijk) en een moderne, nieuwe omgeving motiveert tot (meer) bewegen.

In 2012 en 2013 zullen de gymzalen, zoals ook is opgenomen in het integraal huisvestingsplan (IHP), worden gerenoveerd en gemoderniseerd, te weten:

1. Traverse;
2. Elzenhof (aandachtspunt: het beheer en onderhoud);
3. Herman de Ruyterstraat (onderdeel van Brede School Lingeplein);
4. Heerenlaantje (aandachtspunt: de slechte akoestiek);
5. Dr. Hiemstralaan.

Zwembad Cariba en sporthallen

Het zwembad en de drie sporthallen worden beheerd en geëxploiteerd door de Stichting Gorinchemse Sportaccommodaties (SGS). In 2011 is er een vernieuwde huur- en exploitatieovereenkomst opgesteld met de SGS, waarin allerlei afspraken zijn uitgewerkt. Het groot onderhoud wordt (weer) uitgevoerd door de gemeente zelf. De aankomende jaren zijn de speerpunten bij de SGS:

- Een optimalisatie van de exploitatie van de sportaccommodaties (door de bezuinigingen ingegeven);
- Zwemmen zal een laagdrempelige beweegactiviteit blijven die voor alle Gorinchemers uitnodigend is (iedereen kan meedoen!);
- Onderzoek doen naar energiebesparende en milieuvriendelijke mogelijkheden voor het zwembad (denk aan snoei/groenafval verbranding voor de verwarming van het water) en mogelijk de sporthallen;
- Eén keer in de twee jaar een klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren en de resultaten daaruit gebruiken om te komen tot een verbeterde bedrijfsvoering;
- Behouden van het schoolzwemmen op de basisscholen ter bevordering dat elk kind in Gorinchem een zwemdiploma heeft;
- Professionaliseren en digitaliseren van de verhuur, de informatieverstrekking en marketing van de sportaccommodaties.

Optimale bezetting sportvelden

Onze visie op het sportaccommodatiebeleid voor de sportvelden is het volgende:

- *Capaciteit*; De behoefte bepalen aan de hand van de huidige en toekomstige capaciteitsvraag naar sportvoorzieningen
- *Spreiding*; de buitensportaccommodaties in Gorinchem centreren op Sportpark Molenvliet (west) en sportpark Dalem (oost). Daarnaast in de wijken de ruimtelijke mogelijkheid bieden voor buitensportverenigingen zich te profileren en waar mogelijk materialen beschikbaar te stellen.
- *Sport als middel*; het accommodatiebeleid speelt in op thema's als de brede school, sport & sociale binding, sport & gezondheid, buurtsport etc door zich met behulp van Gorinchem Beweegt te profileren in de wijk.

- *Kwaliteit en toegankelijkheid;*
  1. de accommodatie is (waar mogelijk) bruikbaar voor meerdere takken van sport, voor verschillende gebruikers en voor specifieke groepen (fysiek) toegankelijk;
  2. de accommodatie voldoet aan de wet- en regelgeving, richtlijnen NOC*NSF en protocollen (functionaliteit, kwaliteit, veiligheid en hygiëne);
  3. de accommodatie is goed en veilig bereikbaar;
  4. de accommodatie is betaalbaar voor gebruikers en gemeente.

Aan de hand van deze criteria worden verzoeken c.q. behoeften van verenigingen afgewogen. In 2011 ontstond er rondom de verbreding van de rijksweg A27 meer duidelijkheid over de situatie m.b.t. de sportvelden op Molenvliet. De verbreding van de A27 zal weinig/geen directe consequenties hebben voor de sportvelden. Met de verenigingen op Molenvliet heeft de gemeente de behoeften en (redelijke) wensen geïnventariseerd aan de hand van de bovengenoemde criteria. De plannen worden in 2012 vertaald in een Meerjaren Investerings- en Onderhoudsplan voor de sportvelden.

Beweegvriendelijke omgeving

Een beweegvriendelijke wijk waarin Gorcumers zichtbaar worden uitgenodigd om te bewegen, zorgt voor nieuw contacten, gezelligheid en daarmee sociale binding. Wanneer de buitenruimte bestaat uit groene elementen blijkt uit onderzoek dat het aantal kinderen met overgewicht 15% lager ligt dan in vergelijkbare wijken met minder groen. De essentie van een beweegvriendelijke wijk is een verbinding tussen de fysieke component (de ruimtelijke voorziening) en het sociale component (het activiteiten aanbod en het beheer).

Het is dus van groot belang dat de openbare ruimte bewegingsstimulerend is ingericht. Voor de jonge doelgroep gaat het daarbij, naast de inrichting van de openbare ruimte, om een inrichting die uitnodigt om te klimmen, klauteren, glijden etc. Verder kan gedacht worden aan speelplekken, spelen in en met de natuur, recreatieve fiets- en wandelroutes, beperken automobiliteit en bewegen in de openbare ruimte.

In diverse wijken van Gorinchem hebben wij voorzieningen op het gebied van sport en bewegen aangebracht. Ook bij de nieuwbouwlocaties is het belangrijk dat er sport en spelvoorzieningen in de openbare ruimte worden aangelegd. Bij de ontwikkeling van nieuwbouwprojecten worden hierover afspraken gemaakt.

In 2001 heeft de raad een visie buitenspelen vastgesteld. Hierin wordt aangegeven dat de woonomgeving aan een aantal basisvoorwaarden moet voldoen om optimaal te kunnen spelen. De belangrijkste voorwaarden zijn: veiligheid, bereikbaarheid, herbergzaamheid, samenhang en herkenbaarheid. In het algemeen geldt dat er sprake is van een redelijke spreiding van speelvoorzieningen over de stad. Voor de binnenstad is het aanbod relatief beperkt. De ruimtelijke mogelijkheden om dit te verbeteren, ontbreken hiervoor in de binnenstad. De normeringen zijn na ruim tien jaar verouderd en zullen de aankomende jaren worden herzien.

Thema 5 Versterken sportaanbieders

Gorinchem heeft een verenigingsadviseur die wordt ingezet om sportaanbieders te ondersteunen en te adviseren met als doel de sportverenigingen te versterken. Een aantal sportverenigingen zijn vitaal genoeg om zich naast de eigen verenigingstaken ook te richten op het onderwijs, na schoolse opvang en de sportpunten in de wijk.

Dit zijn de feiten & cijfers (gebaseerd op het RSO 2010)

- Gorinchem heeft 60 sportaanbieders van sportverenigingen tot sportscholen.
- In Gorinchem liggen de sportverenigingen geïsoleerd ten opzichte van de woonwijken.
- Van de kinderen in Gorinchem is 84% lid van een sportvereniging (landelijk: 80%).
- 86% van de Gorcumse jongeren sport bij een vereniging (landelijk: 76%).
- 5% van de kinderen en 9% van de jongeren is lid geworden van een sportvereniging door activiteiten van Gorinchem Beweegt.

Dit willen we bereiken tot en met 2015

- 80% van de sportverenigingen doet mee met sportkennismakingsactiviteiten (via Gorinchem Beweegt).
- De sportkennismakingscursussen verder uitbreiden en professionaliseren.
- Vraaggericht aanbod van themasessies en bijeenkomsten.
- Professionalisering van de verenigingen door deskundigheidsbevordering.
- Profileren van de sport(verenigingen) middels het SportGala en de sportjournalistiek (SportHier!).

Wat gaan we hiervoor doen?

Inzetten van verenigingsadvies

Sterke sportverenigingen vormen de ruggengraat van de lokale sport. Investeren in sport betekent investeren in sportverenigingen. Gorinchem Beweegt heeft een actief ondersteunings- en adviseringsbeleid. Het advies wordt grotendeels vraaggericht ingezet, de verenigingsadviseur heeft jaarlijks een contactmoment met alle 25 actieve sportverenigingen, waardoor de vraag naar ondersteuning goed in beeld is. De meest actuele onderwerpen worden via een thematraject (4 bijeenkomsten) of themasessies ingezet. Zoals onderwerpen als 'besturen met een visie', het vrijwilligersbeleid en Instructie Verantwoord Alcoholen (IVA)-trainingen. Verenigingen die behoefte hebben aan intensievere ondersteuning, krijgen een langer begeleidingstraject op de vereniging. Naast de adviseringstrajecten worden verenigingen ook gestimuleerd een actieve rol in te nemen bij de programma's van Gorinchem Beweegt.

Menukaart Verenigingsondersteuning

De verenigingsadviseur ontwikkelt de menukaart "Verenigingsondersteuning" met alle mogelijkheden die de gemeente kan bieden om aan de vraag/knelpunt van de vereniging tegemoet te komen. Dit varieert van ledenwerving (deelname aan kennismakingsactiviteiten) tot het oplossen van een vrijwilligersprobleem (ontwikkelen vrijwilligersbeleid en bijv. het inzetten van maatschappelijke stagiaires). Het is van groot belang dat de vereniging de vraag en de keuze van het programma van Gorinchem Beweegt kortsluit met de verenigingsadviseur.

Professionaliseren Sportkennismaking

Naast de adviseringstrajecten worden verenigingen ook gestimuleerd een actieve rol in te nemen bij de programma's van Gorinchem Beweegt. Bijvoorbeeld bij kennismakingsactiviteiten of schoolsporttoernooien. Maar ook door de aanbieders van hun accommodatie naar de wijk te halen.

Dit krijgt onder meer vorm en inhoud door trainers en begeleiders actief te scholen en te inspireren om een kwalitatief goede activiteit aan te kunnen bieden.

Gorcum SportGala

In januari 2011 heeft het eerste SportGala plaatsgevonden in theater de Nieuwe Doelen in Gorinchem. Met het SportGala willen we alle verenigingen, vrijwilligers en sporters bedanken en belonen voor hun inzet en prestaties van het afgelopen jaar. Het gala heeft een stimulerende en enthousiasmerende werking op alle sporters en niet sporters in de stad. Het doel is om het SportGala verder uit te bouwen tot een jaarlijks terugkerend evenement, waarbij 90% van de sportaanbieders in 2015 actief betrokken is. Dat wil zeggen aanleveren van een sportvrijwilliger, van sportinitiatieven en sportprestaties.

Nieuwsbrief & SportHier!

Om de sportaanbieders op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen, stelt de verenigingsadviseur vier keer per jaar een nieuwsbrief op. Daarnaast ondersteunt Gorinchem Beweegt het initiatief van het lokale sportmagazine SportHier! In dit magazine is ruimte om de sportaanbieders en het verenigingsadvies nadrukkelijk te profileren.

Inzetten van maatschappelijke stages

Bij een maatschappelijke stage zetten jongeren uit het Voortgezet Onderwijs (vmbo, havo en vwo) zich in bij een organisatie als onderdeel van het lesprogramma op school. Het doel is dat jongeren leren wat het is om op vrijwillige basis een bijdrage te leveren aan de maatschappij. De sportsector is bij uitstek een vrijwilligersbranche en sluit bovendien goed aan bij de belevingswereld en interesses van de jongeren. Het Vrijwilligerssteunpunt van de gemeente is een belangrijke partner in het matchen van vraag en aanbod. Naast stagiaires kunnen ook herintreders en mensen vanuit een re-integratie traject onder nader te bepalen voorwaarden betrokken worden bij de activiteiten.

De verenigingsadviseur gaat de wensen en behoeften van verenigingen in kaart brengen en zal op basis daarvan een actieplan maken voor de inzet van de maatschappelijke stages.

Maatschappelijke stagiaires kunnen meedraaien bij de wijkactiviteiten van Gorinchem Beweegt en waar mogelijk bij de andere aanbieders van activiteiten. Gorinchem Beweegt kan hierin een coördinerende en doorverwijzende rol in spelen.

Bijlage 1 Achterliggende beleidskaders

Landelijke sportbeleid: Sport en bewegen in de buurt

Vanaf 2012 start het landelijke programma van VWS 'Sport en bewegen in de buurt'. Het kabinet hecht veel waarde aan het sport en bewegen als basis voor een gezonde en actieve leefstijl, waarbij keuzevrijheid van het individu voorop staat. Voor iedereen die wil zal er een veilig en toegankelijk sport- en beweegaanbod in de buurt aanwezig zijn. Het kabinet omarmt daarbij het particuliere initiatief en de publiek-private samenwerking. Het programma sluit aan bij het in 2009 opgestelde Olympisch Plan 2028 van het NOC*NSF (met ondersteuning van alle sportbonden). Het Olympisch Plan 2028 (OP28) kent acht ambities namelijk op de gebieden topsport, breedtesport, sociaal-maatschappelijk, welzijn, economie, ruimtelijke ordening, de organisatie van evenementen en media-aandacht.

Olympisch plan 2028

In mei 2009 stelde het NOC*NSF met ondersteuning van alle sportbonden het Olympisch Plan 2028 vast. Het Olympisch Plan 2028 (OP28) kent acht ambities namelijk op de gebieden topsport, breedtesport, sociaal-maatschappelijk, welzijn, economie, ruimtelijke ordening, de organisatie van evenementen en media-aandacht.

De acht ambities hebben specifieke doelstellingen die gekoppeld kunnen worden aan de doelstellingen van de gemeente Gorinchem. Hierbij gaat het met name om de volgende ambities:

1. Breedtesportambitie
2. Welzijnsambitie
3. Sociaal-maatschappelijke ambitie
4. Ruimtelijke ambitie
5. Evenementen

Het kabinet steunt dit plan en vindt dat zoveel mogelijk mensen moeten meedoen in de samenleving, waaronder in de sport (VWS 2009).

Gemeente Gorinchem

De Gemeente Gorinchem onderschrijft de visie van de landelijke overheid maar heeft natuurlijk de vrijheid een eigen sportbeleid te ontwikkelen. Binnen het collegeprogramma onderstreept onze gemeente het stimuleren van de sport en beweging.

Dat wij een actief sportbeleid hebben, blijkt onder andere uit het feit dat wij in 2002 de breedtesportimpuls stimuleringssubsidie van het Ministerie van VWS hebben gekregen. De breedtesportimpuls was gebaseerd op een sportprogramma van zes jaar met als naam "Gorinchem Beweegt". Er is gebleken dat veel bewoners van Gorinchem het programma kennen en er actief aan hebben meegedaan. In 2008 is het breedtesportprogramma overgegaan naar het BOS project (Buurt, Onderwijs en Sport). Vanaf 2010 gaat de regeling geleidelijk over in de structurele financieringsregeling combinatiefuncties.

Kadernota's

Op dit moment zijn er op diverse onderwerpen beleidsnota's of kaders vastgesteld. Deze zullen niet allemaal verdwijnen, maar daar waar ze raken aan de nieuwe thema's zullen ze samenkomen in dit Sportplan.

De vastgestelde sport- en kadernota's:

- Kadernota sport 2007-2011 (maart 2007)
- Uitwerking tarievenstelsel buitensportaccommodaties (augustus 2007)
- Uitwerking tarievenstelsel binnensportaccommodaties en nieuwe subsidiestelsel (september 2008)
- Startnotitie Combinatiefuncties (september 2009)
- Beleidsnotitie Brede scholen (mei 2011)
- Overige nota's op het gebied van welzijn, gezondheidszorg, jeugd, vrijwilligersbeleid

Het sportplan loopt vooruit op en sluit aan bij de Raadsopdracht "Meedoen in de samenleving".

Bijlage 2 Doelenmatrix Sportplan 2012-2015

Doelgroep	Onderdeel	Doel 2012	Doel 2013	Doel 2014	Doel 2015	Indicator	Thema Sportplan*
Sportaanbieders	Menukaart Verenigings-ondersteuning	Ontwikkeling menukaart en contact 10 verenigingen	Contact 20 verenigingen incl. bewuste keuzes	Contact 25 verenigingen incl. bewuste keuzes	Contact 25 verenigingen incl. bewuste keuzes	registreren	5
	Themasessies/ -bijeenkomsten	2 sessies en 2 bijeenkomsten	3 sessies en 2 bijeenkomsten	3 sessies en 2 bijeenkomsten	3 sessies en 2 bijeenkomsten	registreren	5
	Professionaliseren Sportkennismaking	Inventariseren geïnteresseerde sportaanbieders	Actieve werving voor 1 scholingstraject	Actieve werving voor 2 scholingstrajecten	Actieve werving voor 2 scholingstrajecten	registreren	5
	Gorcum SportGala	50% van de sportaanbieders is actief betrokken	60% van de sportaanbieders is actief betrokken	75% van de sportaanbieders is actief betrokken	90% van de sportaanbieders is actief betrokken	registreren	1, 5
	Maatschappelijke stages Re-integratie/ vrijwilligers	Inventariseren wensen sportverenigingen	Realisatie actieplan + eerste pilot	3 participerende sportverenigingen	5 participerende sportverenigingen	registreren	5
	Advisering Sportaccommodaties en beweeg vriendelijke omgeving	Adviseren en betrekken van verenigingen	Adviseren en betrekken van verenigingen	Adviseren en betrekken van verenigingen	Adviseren en betrekken van verenigingen	realisatie	4
Randvoorwaarden Sport	SportSubsidies	Uitvoeren subsidie jeugdleden, specifieke projecten en compensatie huurtarieven	Uitvoeren subsidie jeugdleden, specifieke projecten en compensatie huurtarieven	Uitvoeren subsidie jeugdleden, specifieke projecten en compensatie huurtarieven	Uitvoeren subsidie jeugdleden, specifieke projecten en compensatie huurtarieven	registreren	1
	Renovatie gymzaal als onderdeel van Brede school Lingeplein	Opstellen programma van eisen, voorbereiding	Start renovatie gymzaal Lingeplein	Realisatie gymzaal brede school Lingeplein (H. de Ruyterstraat)		realisatie	4
	Renoveren gemeentelijke gymzalen	Renoveren van gymzaal Traverse en de Elzenhof	Renoveren van gymzaal Heerenlaantje en Hiemstralaan			realisatie	4

Doelgroep	Onderdeel	Doel 2012	Doel 2013	Doel 2014	Doel 2015	Indicator	Thema Sportplan*
	Optimalisatie van de exploitatie van het Caribabad en de sporthallen	Realisatie van bezuiniging van 53.000,-	Optimalisatie van de bezettingsgraad van de accommodaties	Optimalisatie van de bezettingsgraad van de accommodaties	Optimalisatie van de bezettingsgraad van de accommodaties	realisatie	4
	Optimale bezetting sportvelden	Opstellen van een Meerjaren onderhouds- en Investeringsplan sportvelden	Uitvoeren van het Meerjaren Onderhouds- en Investeringsplan sportvelden	Uitvoeren van het Meerjaren Onderhouds- en Investeringsplan sportvelden	Uitvoeren van het Meerjaren Onderhouds- en Investeringsplan sportvelden	registratie	4
	Beweegvriendelijke omgeving	Huidige kwaliteit buitenruimte behouden	Herzien van de normeringen visie buitenspelen	Nieuwe normeringen buitenruimte toepassen en huidige kwaliteit behouden	Nieuwe normeringen buitenruimte toepassen en huidige kwaliteit behouden	realisatie	4
Kwetsbare doelgroepen en aandachtswijken	Realisatie Wijkspportpunten in de 3 aandachtswijken + Programmering overige Sportpunten Oost/centr.	Inventariseren wensen, behoeften en mogelijkheden	Realisatie Wijkspportpunt Lingewijk	Realisatie Wijkspportpunten Gildenwijk en Stalkaarsen/Haarwijk	Realisatie breed sportaanbod voor specifieke doelgroepen op de 3 Wijkspportpunten	registreren	2, 4
	Steunpunt Aangepast Sporten	Heroriëntatie taak en inzet Steunpunt. Van individueel begeleiden naar structureren en initiëren van sportaanbod en 2 evenementen	Realisatie structureel overleg partners en 3 evenementen voor de doelgroep	Realisatie samenwerking met partners en 3 evenementen voor de doelgroep	Organisatie Landelijke Special Olympics en 3 evenementen voor de doelgroep	realisatie	2, 3, 4
	Special Heroes	2 programma's op 2 SO scholen, 10% stroomt door	3 programma's op 2 SO scholen, 10% stroomt door	4 programma's op 3 SO scholen, 15% stroomt door	4 programma's op 4 SO scholen, 15% stroomt door	registreren	1, 2
	Gorcum Streetsoccer	Opstarten van 5 voetbaluren in de verschillende wijken	3 voetbaluren zijn onderdeel van de wijk (worden deels verzorgd door wijkbewoners), 2 uren door GB en partners	5 voetbaluren zijn onderdeel van de wijk (worden deels verzorgd door wijkbewoners)	De voetbaluren worden verzorgd door wijkbewoners en enthousiaste Gorcumers	realisatie	2, 4

Doelgroep	Onderdeel	Doel 2012	Doel 2013	Doel 2014	Doel 2015	Indicator	Thema Sportplan*
0 t/m 3 jarigen	Beweegkriebels	in kaart brengen aanbod en bepalen van speerpunten 2013 - 2015	nader te bepalen	nader te bepalen	nader te bepalen	realisatie	1,
4 t/m 12 jarigen	Activiteiten programma	Voor de zomervakantie organiseren van 1 grote activiteit in elke wijk.	Realisatie vraaggericht activiteitenprogramma in elke wijk + realisatie stedelijke evenementen	Realisatie vraaggericht activiteitenprogramma in elke wijk + realisatie stedelijke evenementen	Realisatie vraaggericht activiteitenprogramma in elke wijk + realisatie stedelijke evenementen	realisatie	1, 2, 3
	Uitrol menukaart inclusief uitgewerkt jaarplan	Voorbereiden en realiseren menukaart voor schooljaar 2012 - 2013	Realiseren menukaart voor schooljaar 2013 – 2014	Realiseren menukaart voor schooljaar 2014 – 2015	Realiseren menukaart schooljaar 2015 - 2016	realisatie	1, 2, 3
	Inactieve kinderen stimuleren om actief mee te doen	Nulmeting	1-meting	2-meting	20% van de inactieve kinderen gaan structureel meedoen met sport & cultuur activiteiten	Registratie via menukaart	1, 2, 3
	Deelnemende scholen menukaart	5 scholen	10 scholen	13 scholen	15 scholen	registratie	1, 3
	Deelnemende aanbieders	8 aanbieders	10 aanbieders	14 aanbieders	16 aanbieders	registratie	5
	Samenwerking binnen de brede school Gildenplein				Realisatie samenwerkings niveau 3 (hand in hand)	realisatie	2
	Vasthouden % sportparticipatie				88% van de kinderen doet aan sport	RSO onderzoek 2015	1
13 t/m 17 jarigen	Stedelijke evenementen	3 evenementen	3 evenementen	3 evenementen	4 evenementen	registratie	1
	Deelnemingen	500	600	700	800	registratie	1
	Schoolsporttoernooien	3 toernooien	4 toernooien	4 toernooien	5 toernooien	registratie	1

Doelgroep	Onderdeel	Doel 2012	Doel 2013	Doel 2014	Doel 2015	Indicator	Thema Sportplan*
13 t/m 17 jarigen	Deelnemingen	1200	1600	1600	2000	registratie	1
	Themabijeenkomsten voor deskundigheidsbevordering en gezonde leefstijl	1 themabijeenkomst	2 themabijeenkomsten	2 themabijeenkomsten	3 themabijeenkomst	registratie	1, 2, 3
	vertegenwoordigde scholen	8 (alle VO scholen)	8 (alle VO scholen)	8 (alle VO scholen)	8 (alle VO scholen)	registratie	1
	Vasthouden % sportparticipatie				90% van de jongeren doet aan sport	RSO onderzoek 2015	1
18 t/m 54 jarigen	Randvoorwaarden creëren voor de sport	Signaleren en adviseren over optimalisatie randvoorwaarden	Signaleren en adviseren over optimalisatie randvoorwaarden	Signaleren en adviseren over optimalisatie randvoorwaarden	Signaleren en adviseren over optimalisatie randvoorwaarden	Realisatie	4
	Nationale Sportweek	15 deelnemende sportaanbieders	17 deelnemende sportaanbieders	19 deelnemende sportaanbieders	21 deelnemende sportaanbieders	registratie	1
	Percentage doorstroom naar sportaanbieders	8%	9%	10%	11%	Registratie	1
	Communicatie met ouders	3 scholen met Lekker Fit incl. bewustwording ouders	4 scholen met Lekker Fit incl. bewustwording ouders	6 scholen met Lekker Fit incl. bewustwording ouders	8 scholen met Lekker Fit incl. bewustwording ouders	registratie	1, 3
		1x aanschrijven verbreding GB gekoppeld aan stimulering sport, cultuur & gezondheid	4x communicatie via digitale nieuwsbrief	6x communicatie via digitale nieuwsbrief	8x communicatie via digitale nieuwsbrief	registratie	1, 3
		1 activiteit met aandacht gezonde leefstijl in elke wijk	2 activiteiten met aandacht gezonde leefstijl in elke wijk	2 activiteiten met aandacht gezonde leefstijl in elke wijk	2 activiteiten met aandacht gezonde leefstijl in elke wijk	registratie	3
	Gevoel GB uitdragen + onderzoek naar kansen Beweegmaatjes	Communicatieplan opzetten i.s.m. de afdeling Communicatie + onderzoek naar de kansen van de inzet van Beweegmaatjes	Starten met de realisatie van een community	Realisatie van de community Gorinchem Beweegt, inclusief 1 bijeenkomst	2 bijeenkomsten van de community Gorinchem Beweegt	registratie	2

Doelgroep	Onderdeel	Doel 2012	Doel 2013	Doel 2014	Doel 2015	Indicator	Thema Sportplan*
	Vasthouden % sportparticipatie				81% van de 18 t/m 34 jarigen doet aan sport	RSO onderzoek 2015	1
	Vasthouden % sportparticipatie				68% van de 35 t/m 54 jarigen doet aan sport	RSO onderzoek 2015	1
55 jaar en ouder	Sportstimulering 55+	Inventariseren van het 55+ aanbod en het organiseren van 1 stedelijk evenement	Structureren 55+ aanbod en het realiseren van een activiteitenoverzicht per wijk. Organiseren van 1 stedelijk evenement	Coördineren 55+ aanbod per wijk en gezamenlijk met sportaanbieders initiëren van nieuw sportaanbod voor 55+. Organiseren van 1 stedelijk evenement	Coördineren 55+ aanbod per wijk en gezamenlijk met sportaanbieders initiëren van nieuw sportaanbod voor 55+. Organiseren van 2 stedelijke evenementen	registratie	1, 2, 3
	Verhogen Sport- participatie 55+				70% van de 55 jarigen en ouder doet aan sport	RSO onderzoek 2015	1

*Thema's Sportplan: Thema 1: Sportstimulering Thema 2: Sport is meedoen in de samenleving Thema 3: Stimuleren Gezonde Leefstijl Thema 4: Sport & fysieke ruimte Thema 5: Versterken sportaanbieders